

ДОКЛАД

**ЗА ДЕЙНОСТТА НА
НАЦИОНАЛНИЯ ИНСТИТУТ ЗА ПОМИРЕНИЕ И АРБИТРАЖ**

2007 Г.

СЪДЪРЖАНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ	3
ОСНОВНИ НОРМАТИВНИ ДОКУМЕНТИ, СВЪРЗАНИ С ДЕЙНОСТТА НА НАЦИОНАЛНИЯ ИНСТИТУТ ЗА ПОМИРЕНИЕ И АРБИТРАЖ.....	5
ФУНКЦИИ НА НАЦИОНАЛНИЯ ИНСТИТУТ ЗА ПОМИРЕНИЕ И АРБИТРАЖ.....	5
ОРГАНИЗАЦИОННА СТРУКТУРА НА НАЦИОНАЛНИЯ ИНСТИТУТ ЗА ПОМИРЕНИЕ И АРБИТРАЖ.....	6
ДЕЙНОСТ НА НАДЗОРНИЯ СЪВЕТ НА НИПА.....	9
ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА ЗА ДЕЙНОСТТА НА НАЦИОНАЛНИЯ ИНСТИТУТ ЗА ПОМИРЕНИЕ И АРБИТРАЖ ЗА 2006 г. “ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ И ОГРАНИЧАВАНЕ НА КОЛЕКТИВНИТЕ ТРУДОВИ КОНФЛИКТИ”	11
ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТА НА НАЦИОНАЛНИЯ ИНСТИТУТ ЗА ПОМИРЕНИЕ И АРБИТРАЖ.....	25
ЗАКЛЮЧЕНИЕ.....	28

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият доклад е изготвен на основание чл. 6, ал. 2, т. 14 от Правилника за устройството и дейността на Националния институт за помирение и арбитраж/НИПА/. Той представя дейността на института за 2007 г.

Докладът представя обобщени резултатите от едногодишната дейност на Националния институт за помирение и арбитраж, осъществявана през 2007 г. и е изготвен въз основа на: отчет за дейността на надзорния съвет /НС/ на института; отчетите на отдел “Анализи, прогнози, посредничество и арбитраж” /АППА/ и отдел “Финансово-административна дейност” /ФАД/.

Националният институт за помирение и арбитраж е юридическо лице към министъра на труда и социалната политика, с ранг на изпълнителна агенция. Неговото създаване беше заложено в изменения и допълнен през 2001 г. Закон за уреждане на колективните трудови спорове /ЗУКТС/. Измененията в ЗУКТС бяха в съзвучие с изискванията на Европейската социална харта (ревизирана), Конвенция 154 и Препоръка 92 на Международната организация на труда /МОТ/ за въвеждане на извънсъдебни способности за уреждане на колективни трудови спорове /КТС/. В резултат на това, с ПМС № 71 от 26.03.2003 г. за изменение и допълнение на Устройствения правилник на МТСП беше създаден Националният институт за помирение и арбитраж като второстепенен разпоредител с бюджетни кредити към министъра на труда и социалната политика.

Ръководни органи на института са надзорен съвет и директор.

Надзорният съвет се състои от по двама представители на представителните организации на работниците и служителите, на работодателите и на държавата. В този смисъл надзорният съвет на Националния институт за помирение и арбитраж представлява типична институционализирана форма на тристранно сътрудничество.

Директорът на института се назначава от министъра на труда и социалната политика след консултации с надзорния съвет. Съгласно чл. 4а, ал. 4 от ЗУКТС, директорът на института е член на надзорния съвет по право.

Организацията на дейността, структурата и функциите на администрацията на НИПА, както и статутът на посредниците и арбитражите към института са определени с Правилник за устройството и дейността на Националния институт за помирение и арбитраж, утвърден от министъра на

труда и социалната политика и обнародван в ДВ, бр. 35 от 2003 г., изм. и доп. ДВ, бр. 29 от 2005 г.

На основание чл. 4 и чл. 4а от Закона за уреждане на колективните трудови спорове, НИПА съдейства за доброволното уреждане на колективни трудови спорове между работници/служители и работодатели чрез посредничество и/или доброволен арбитраж.

Посредничеството и арбитражът са регламентирани в Правила за осъществяване на посредничество и арбитраж за уреждане на колективни трудови спорове от Националния институт за помирение и арбитраж, утвърдени от надзорния съвет на института.

Съгласно чл. 9, ал. 1 от Правилника за устройството и дейността на Националния институт за помирение и арбитраж, посредници и арбитри могат да бъдат само лица, включени в Списък на посредниците и Списък на арбитрите, утвърдени от надзорния съвет и обнародвани в Държавен вестник.

Усилията на Националния институт за помирение и арбитраж са насочени към изграждането на съвременен модел за разрешаване на колективни трудови спорове, съобразен с най-добрите европейски образци.

В контекста на своята регламентирана дейност НИПА е орган, който непосредствено подпомага министъра на труда и социалната политика при провеждането на държавната политика в областта на уреждането на колективните трудови спорове.

Политиката на института е насочена към превенция на колективните трудови конфликти, стачките и другите крайни форми на протест, към повишаване на компетентността на посредниците и арбитрите и към изграждане на обществено доверие в неговата социално значима дейност.

Друга насока на тази политика е подпомагане на колективното трудово договаряне с цел усъвършенстване на социалния диалог.

Националният институт за помирение и арбитраж осъществява своята дейност самостоятелно или в сътрудничество с други държавни органи, с работодателите, с работниците и служителите, и с техните организации. В този смисъл подпомага дейността на работодателските и на синдикалните организации не само на ниво предприятие, но и на национално, браншово и регионално равнище.

През 2007 г. дейността на института се развиваше в следните основни направления:

- организационно укрепване;
- усъвършенстване на процедурите по посредничество и арбитраж;
- укрепване на институционалните връзки с МТСП;

- усъвършенстване на взаимоотношенията със социалните партньори;
- подпомагане на колективното трудово договаряне с цел усъвършенстване на социалния диалог;
- усъвършенстване на нормативната уредба;
- популяризиране на възможностите на института;

ОСНОВНИ НОРМАТИВНИ ДОКУМЕНТИ, СВЪРЗАНИ С ДЕЙНОСТТА НА НАЦИОНАЛНИЯ ИНСТИТУТ ЗА ПОМИРЕНИЕ И АРБИТРАЖ

- Конституция на Република България;
- Кодекс на труда;
- Закон за уреждане на колективни трудови спорове;
- Устройствен правилник на Министерството на труда и социалната политика;
- Правилник за устройството и дейността на Националния институт за помирение и арбитраж;
- Правила за осъществяване на посредничество и арбитраж за уреждане на колективни трудови спорове от Националния институт за помирение и арбитраж.

ФУНКЦИИ НА НАЦИОНАЛНИЯ ИНСТИТУТ ЗА ПОМИРЕНИЕ И АРБИТРАЖ

Националният институт за помирение и арбитраж реализира своята дейност по осъществяване на посредничество и доброволен трудов арбитраж за уреждане на колективните трудови спорове, като:

- организира посреднически и арбитражни процедури;
- събира, съхранява и анализира данни самостоятелно и в сътрудничество със социалните партньори за колективното трудово договаряне, за възникналите колективни трудови спорове и причините за възникването им, за способите и сроковете за уреждане на колективните трудови спорове;
- класифицира информация по видове икономически дейности, по вид на предприятията - малки, средни, големи, по характер на исканията, по брой на работниците и/или служителите, засегнати от колективния трудов спор;
- провежда обучения на посредници и арбитри и поддържа база от данни с информация с тях;

- осъществява сътрудничество с български, чуждестранни и международни институции и организации във връзка с дейността на института;
- провежда консултации в областта на своята дейност и съдейства на страните по колективните трудови спорове да постигнат съгласие за образуване на посреднически и арбитражни процедури;
- издава информационни издания и други материали, свързани с дейността на института;
- участва в разработването на нормативни актове и предлага на министъра на труда и социалната политика усъвършенстване на нормативната уредба относно уреждането на колективните трудови спорове ;
- проучва и предлага за реализация добрата чуждестранна практика в областта на уреждането на колективните трудови спорове;
- осъществява и други функции, възложени му с нормативни актове.

ОРГАНИЗАЦИОННА СТРУКТУРА НА НАЦИОНАЛНИЯ ИНСТИТУТ ЗА ПОМИРЕНИЕ И АРБИТРАЖ

Ръководни органи на института са: надзорен съвет и директор.

Надзорният съвет:

- утвърждава програмите за дейността на института;
- одобрява проект на годишен бюджет на института;
- приема правила за осъществяване на посредничество и арбитраж за уреждане на колективни трудови спорове;
- контролира дейността по разглеждане на колективни трудови спорове чрез помирение, посредничество и арбитраж;
- приема критерии за подбор и утвърждава списъците на посредниците и арбитрите.
- **Директорът** ръководи, координира и контролира осъществяването на цялостната дейност на института съобразно нормативно установените правомощия.

Националният институт за помирение и арбитраж е организиран в една дирекция с два отдела, с обща численост на персонала – 18 щатни бройки.

Общата администрация е структурирана в отдел “**Финансова и административна дейност**” и е с обща численост на персонала – 6 щатни бройки.

Общата администрация:

- организира и осъществява финансово-счетоводната и стопанската дейност, вътрешния финансов контрол, управлението на собствеността и поддръжката на офис-техниката;
- разработва и участва в разработването на проекти на нормативни актове, свързани с дейността на института;
- разработва проект на бюджет и отчет за изпълнението на бюджета на института;
- извършва счетоводното отчитане на приходите и разходите;
- изготвя месечните, тримесечните и годишните отчети за касовото изпълнение на бюджета на института;
- изготвя месечните и годишните оборотни ведомости на института;
- води отчета и съхранява документацията от дейността на института;
- осъществява процесуалното представителство на института;
- подготвя проекти на договори и дава становища по законосъобразността на договори, предложени на института;
- изготвя длъжностното и поименното разписание на института;
- подготвя документи, свързани с възникването, изменението и прекратяването на трудовите правоотношения в института;
- води отчета и съхранява личните досиета на служителите на института;
- осигурява техническото и административното обслужване на дейността на надзорния съвет на института;
- осъществява протоколната дейност и връзките с обществеността;
- разработва информацията и следи за актуалността ѝ на електронния адрес (страница) на института в интернет;
- събира, съхранява и обобщава мнения и препоръки за дейността на института;
- осъществява и други функции, възложени със заповед от министъра на труда и социалната политика или директора на института.

Специализираната администрация е организирана в отдел “Анализи, прогнози, посредничество и арбитраж” и е с обща численост на персонала – 10 щатни бройки.

Специализираната администрация:

- осигурява техническото изпълнение на правомощията на директора и дейностите по административното обслужване на страните в колективните трудови спорове;

- разработва проекти на програми и изготвя отчет за изпълнението на програмите на института;

- организира и координира провеждането на обучението на посредниците и арбитрите;

- поддържа базата с данни за колективното трудово договаряне, за възникналите колективни трудови спорове и причините за възникване им, за способите и сроковете за уреждането на колективни трудови спорове, за посредниците и арбитрите с персонални данни за тях, както и за обученията, които са преминали, и за споровете, при които са посредничали или са били арбитри;

- подготвя провеждането на международни срещи и прояви в областта на дейността на института;

- дава консултации, свързани с дейността на института, и съдейства на страните по колективните трудови спорове да постигнат съгласие за образуване на посреднически и арбитражни процедури;

- разработва и участва в разработването на проекти на нормативни актове, свързани с дейността на института;

- проучва и предлага за реализиране добрата чуждестранна практика в областта на уреждане на колективните трудови спорове;

- води отчета и съхранява документацията от дейността на института;

- води регистър на издадените удостоверения на посредниците и арбитрите;

- осъществява и други функции, възложени със заповед от министъра на труда и социалната политика или директора на института.

Отделът осъществява дейност в няколко основни направления: колективно трудово договаряне, уреждане на колективни трудови спорове, социално-икономически анализи и управление на проекти.

Специализираната администрация е оптимално структурирана в един отдел. В него няма изградени по-малки организационни единици /сектори и звена/, които да съответстват на посочените относително самостоятелни направления на дейност.

ДЕЙНОСТ НА НАДЗОРНИЯ СЪВЕТ НА НИПА

Съгласно чл.7 от Правилника за организацията и дейността на надзорният съвет на Националния институт за помирение и арбитраж, дейността на надзорния съвет през 2007 г. беше организирана въз основа на шестмесечни планове.

Досегашната практика беше да се планира провеждане на шест заседания за периода - по едно всеки месец. На заседанието на 31.01.2007 г. надзорният съвет прие предложението на директора на института Кирил Александров за намаляване на броя на редовните заседания, аргументирано с финансови причини. Беше гласуван и приет план, който предвижда провеждането на четири редовни заседания. Беше уточнено, че необходимостта от намаляване на броя на заседанията не засяга извънредните заседания, за свикване на които има посочен ред в Правилника за организацията и дейността на надзорния съвет на Националния институт за помирение и арбитраж.

На заседание, проведено на 25.09.2007 г., беше приет планът за работа на надзорния съвет на Националния институт за помирение и арбитраж за периода м.септември – м.декември - 2007 г. Той включваше провеждане на общо три заседания през периода.

Надзорният съвет реагираше своевременно на възникнала необходимост от отпадане на предвидена в дневния ред точка или включване на нова тема за обсъждане. Част от промените бяха извършени по предложение на администрацията на института, с цел да се отговори на актуална необходимост от обсъждане на важни за дейността на института въпроси и проблеми.

Така общо през годината бяха проведени шест редовни и едно извънредно заседание на надзорния съвет.

При провеждането на заседанията беше спазено изискванията за наличие на кворум и за присъствието на поне един представител от трите различни квоти – държава, работодатели, синдикати.

Планираните материали бяха предоставяни на вниманието на членовете на НС в предвидения в Правилника за организацията на дейността на НС срок.

Като правило отделните заседания на надзорния съвет бяха провеждани за около два-три часа.

Общият брой на предложените за обсъждане материали и теми на заседанията на надзорния съвет през 2007 г., заедно с включените в т.Разни, е 22 материала и 13 теми. По обсъдените на заседанията теми и материали са взети 33 решения.

По-важните решения на надзорния съвет, взети на проведените през годината заседания, са следните:

- Приет годишният доклад за дейността на НИПА за 2006 г.
- Приета ревизираната Програма за дейността на НИПА за 2007 г., съгласно утвърдения от министъра на труда и социалната политика бюджет на НИПА за 2007 г.
- Приета Стратегия за развитие на дейността на НИПА /2007-2009/.
- Подкрепено представеното становище на директора на НИПА по доклад на Инспектората на МТСП относно извършена проверка на дейността на НИПА и възложено на директора на института да поиска среща с министъра на труда и социалната политика, на която да бъде обсъдена стратегията за развитие на дейността на НИПА.
- Приет представеният Отчет за поетапното изпълнение на програмата за дейността на НИПА за м.януари-м.юни 2007 г.
- Приета Програма за дейност на Националния институт за помирение и арбитраж за 2008 г.
- Одобрен проект на бюджет на Националния институт за помирение и арбитраж за 2008 г.
- Взето решение да бъде подписано общо споразумение между НИПА и всички представителни организации на синдикатите и работодателите.
- Прието предложение за определяне на области и общини, в които през 2007 г. да се въведе механизма за ранно информиране на НИПА за възникващи колективни трудови спорове.
- Приети отчетите за изпълнението на шестмесечните планове на надзорния съвет.
- Приети шестмесечни планове за работа на надзорния съвет.
- Избрани нова председател и зам.-председатели на НС на НИПА.

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА ЗА ДЕЙНОСТТА НА НАЦИОНАЛНИЯ ИНСТИТУТ ЗА ПОМИРЕНИЕ И АРБИТРАЖ ЗА 2007 г. “ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ И ОГРАНИЧАВАНЕ НА КОЛЕКТИВНИТЕ ТРУДОВИ КОНФЛИКТИ”

За постигане на оперативната цел на института “Развитие на двустранния социален диалог” беше разработена Програма за дейността на Националния институт за помирение и арбитраж за 2007 г., утвърдена от надзорния съвет на 28.09.2006 г. Съгласно програмата Националният институт за помирение и арбитраж *редоставя следните услуги:*

Услуга № 1. Уреждане на колективни трудови спорове чрез посредничество и доброволен трудов арбитраж;

Услуга № 2. Предоставяне на консултации по колективни трудови спорове.

Услуга № 3. Популяризиране на извънсъдебни способи за уреждане на колективни трудови спорове.

Услуга № 4. Анализирание на процесите на колективното трудово договаряне и колективните трудови конфликти.

Полза/ефект за обществото :

- Подобряване качеството на КТД в предприятията;
- Усъвършенстване на социалния диалог;
- Създаване на условия за ранно разкриване на КТС и съдействие за бързото им уреждане ;

Информация за наличността и качеството на данните

Информацията се набира от социалните партньори, пресата и интернет. Качеството на данните подлежи на системна проверка и анализ.

Външни фактори, които оказват въздействие върху постигането на целите на програмата:

- Прекъсване на социалния диалог в рамките на тристранните съвети за социално сътрудничество на местно равнище;
- Недостатъчната ангажираност на социалните партньори за ранно информирание на НИПА за възникнали колективни трудови спорове.

Дейности за предоставяне на услугите

Услуга № 1 : Уреждане на колективни трудови спорове чрез посредничество и доброволен трудов арбитраж;

През 2007 г. бяха проведени 4 арбитражни производства по чл.14 от ЗУКТС за определяне на минимални дейности по време на ефективна стачка в: “Топлофикация” ЕАД, “Тракия глас България” Търговище, МБАЛСМ “Н.И.Пирогов” ЕАД и “БАЛКАНИ-ЛК” ЕООД гр. Бургас. Резултат – постановени арбитражни решения.

Открита и осъществена беше процедура по посредничество по възникнал колективен трудов спор между синдикална организация на АДС в Седмо СОУ “Св. Седмочисленици”- София и директора на училището.

По искане на ръководството на Агенция за социално подпомагане-София беше открита процедура по посредничество, но не беше осъществена поради трикратно неявяване на представители на работниците и служителите.

Във връзка с проведените арбитражни процедури, със съдействието на НИПА бяха обезпечени и своевременно разплатени на арбитражните комисии договорените възнаграждения в размер на 7 302.00 лева.

През 2007 г. са възникнали колективни трудови спорове в секторите здравеопазване и социални дейности, образование, енергетика, съобщения, машиностроене, металургия и производство на метални изделия, снабдяване с електрическа и топлинна енергия, газообразни горива и вода, в производството на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия, в селското, горско и ловно стопанство и шивашката промишленост.

Най-често срещаните причини за възникване на колективни трудови спорове са ниско заплащане на труда, системно забавяне на изплащането на работните заплати и средствата за безплатна храна, лоши условия на труд, заплахата от съкращаване на персонала.

Може да се направи извод, че причините за възникване на колективни трудови спорове в различните сектори са сходни.

Основен източник на информация за възникнали колективни трудови спорове са средствата за масова информация /печатни издания и Интернет/. Значително по-малък е броят на информацията, постъпили в Националния институт за помирение и арбитраж директно от страните по колективен трудов спор.

През 2007 г. към Националния институт за помирение и арбитраж са отправени 4 искания за провеждане на арбитражно производство по чл. 14 от

Закона за уреждане на колективните трудови спорове, във връзка с определяне на минимални дейности, които да се осъществяват по време на ефективни стачни действия. Три от исканията са подадени от представители на работниците и служителите, а в един от случаите - от представител на работодателя. Споровете са решени от арбитражни комисии /три и петчленни/ в срок, като в законоустановения срок са постановени арбитражни решения. Администрацията на НИПА е предоставила на страните по колективните трудови спорове, заверени копия на постановените от арбитражните комисии решения в определения в Правилата за осъществяване на посредничество и арбитраж за уреждане на колективни трудови спорове от Националния институт за помирение и арбитраж тридневен срок.

Три от арбитражните заседания са проведени в София, като две от тях са проведени в сградата на НИПА, а едно - в предприятието, където е възникнал колективният трудов спор. В един от случаите арбитражът е проведен извън София, в населеното място, в което се намира седалището на предприятието, в което е възникнал колективният трудов спор.

При провеждане на производствата са организирани по максимум две заседания, с присъствие на представители на спорещите страни.

През отчетния период в НИПА постъпиха десет едностранни искания за провеждане на посредничество от ръководството на изпълнителна агенция по повод повишаване на заплащането на труда, подобряване на условията на труд, промяна в класификатора и длъжностната характеристика, като се отчете риска и стреса в професията и осъвременяване на оценката на риска на работните места.

Съгласие за провеждане на посредническа процедура е заявено от две от териториалните поделения на агенцията. Със заповед на директора на НИПА беше открита процедура по посредничество и беше определен посредник за уреждане на спора. Ефективно посредничество не е проведено, поради факта, че на трикратно насрочените заседания са присъствали представители на работодателя и определения посредник, но не са се явили представители на служителите.

В края на 2007 г. в сферата на средното образование се проведе национална стачка. В НИПА постъпи едно едностранно искане за провеждане на посредничество в средно образователно училище в София. Искането беше подадено от синдикалната секция в училището. Спорът беше уреден с помощта на посредник към НИПА.

През 2007 г. в НИПА постъпиха едностранни искания за провеждане на посредничество. В Института не са подавани съвместни искания за откриване на посредническа процедура за уреждане на колективен трудов спор.

Практиката от 2007 г. за уреждане на колективни трудови спорове показва, че арбитражът е често използвано средство в случаите на определяне на минимални дейности, които да бъдат осъществяване по време на ефективна стачка. Спорещите страни не са използвали през 2007 г. възможностите на доброволния арбитраж за решаване на колективни трудови спорове. Посредничеството продължава да бъде слабо използван способ за уреждане на спорове между работници и работодатели.

Услуга № 2 : Предоставяне на консултации по колективни трудови спорове.

Проведени са 74 броя консултации и писмени отговори на запитвания по трудово-правни въпроси, свързани с водене на преговори и сключване на КТД, спорове по неизплатени трудови възнаграждения, съкращаване в щата, увеличаване на възнагражденията на персонала, намаляване на извънредния труд и заплащането му, подбор на персонала и др.

Искания за консултации са постъпили от ръководства на фирми и учреждения (АЕЦ “Козлудуй”, Агенция за социално подпомагане, МБАЛСМ “Н.И.Пирогов”, “Топлофикация”- Перник, “Калиакра” АД- Добрич, Мини “Марица-изток” ЕАД Раднево, Напоителни системи - София и Сливен, Агенция САПАРД и др.), както и от група служители и работници от фирми.

Услуга № 3: Популяризиране на извънсъдебни способи за уреждане на колективни трудови спорове. Организиране и провеждане на мероприятия/конференции, форуми, издаване на информационни материали/.

Проектът “Разпространение на механизъм за ранно информиране на НИПА за възникващи колективни трудови спорове” е определен като задача по програмата за дейността на института за 2007 г., приета на заседание на надзорния съвет на Национален институт за помирение и арбитраж на 28.09.2006 г.

През 2006 г. надзорният съвет на института прие концептуална рамка на пилотен проект “Въвеждане на механизъм за ранно информиране на НИПА за възникващи колективни трудови спорове” като препоръча при реализирането на проекта да се привлекат териториалните органи на изпълнителната власт (областни управители и кметове на общини) и

социалните партньори чрез техните регионални структури. Този принцип беше приет и използван при разработването на новия проект.

След утвърждаване на проекта от директорът на института, беше потвърден изборният от надзорния съвет през 2006 г. Комитет за наблюдение изпълнението на проекта. За членове на комитета бяха избрани по един представител на синдикатите, работодателите и държавата.

В НИПА се събират данни за възникнали колективни трудови спорове в предприятия от страната и за състоянието на колективното трудово договаряне в тях. Данните се събират предимно от ИА “ГИТ”, интернет, ежедневници, периодични издания и други информационни източници.

Постъпилата в института информация се систематизира и се обобщава като по този начин се следи за състоянието на социалния диалог в предприятията и някои отрасли. На базата на събраната в института информация за колективни трудови спорове може да се направи изводът, че в много предприятия социалният диалог не се развива успешно. Това от своя страна предполага възникване на трудови конфликти. НИПА е затруднен при оказване на съдействие за уреждане на колективни трудови спорове поради недостатъчната информация за тях, както и за причините за тяхното възникване.

Идеята беше чрез проекта да се реши проблемът с липсата на своевременна информация за напрежение в индустриалните отношения в предприятия от избрани области и общини като в тях се въведе механизмът за ранно информиране.

Проектът беше реализиран през периода февруари – септември 2007 г. Изпълнението на проекта беше успешно, тъй като бяха подписани 5 споразумения за сътрудничество между института и регионални съвети за тристранно сътрудничество, чрез които беше въведен механизмът за ранно информиране.

През 2007 г. започна осъществяването на проект с цел разпространение на механизма в нови три области и по две общини в тях. За региони, в които да се реализира проектът бяха определени и одобрени от НС на НИПА – област Бургас, община Бургас и община Карнобат, област Пловдив, община Пловдив и община Асеновград, област Ямбол, община Ямбол и община Елхово.

Във връзка с изпълнението на проекта беше сформиран Областен съвет за тристранно сътрудничество в Ямбол и Общински съвет за тристранно сътрудничество в община Елхово.

На основата на одобрените от НС на института през 2006 г. критерии:

- 1) наличие на разнообразни икономически дейности;
- 2) изградени и действащи регионални структури на социалните партньори;
- 3) създадени и действащи регионални /областни и общински/ съвети на тристранна основа, бяха избрани три области и съответно по две общини към тях като подходящи за реализиране на проекта.

За области и общини по проекта бяха определени съответно:

Област Бургас от Югоизточен район за планиране. В областта като най-подходящи за стартиране на проекта бяха определени **общините Бургас и Карнобат**.

На областно равнище имаше данни, че не е изграден Областен съвет за тристранно сътрудничество, че е изграден, но не функционира ефективно. Областният съвет по условия на труд и че има изграден Общински съвет за тристранно сътрудничество в община Бургас. В община Карнобат нямаше създаден съвет за тристранно сътрудничество.

В област Бургас има структури: на Конфедерация на независимите синдикати в България, на КТ "Подкрепа", на Българска стопанска камара, на Българска търговско промишлена палата и на Асоциация на индустриалния капитал в България.

Икономиката на областта е стабилно развита. В този регион функционират предприятия от различни отрасли. Областта е външна граница на ЕС. В региона се отчитат добра икономическа активност.

Област Ямбол от Югоизточен район за планиране. **Общините Ямбол и Елхово** бяха избрани, защото те в най-голяма степен отговарят на определените критерии.

На ниво област нямаше създаден Областен съвет за тристранно сътрудничество. В община Ямбол функционираше Общински съвет за тристранно сътрудничество. В община Елхово имаше създаден Общински съвет за тристранно сътрудничество в областта на средното образование.

В областта има структури: на Конфедерация на независимите синдикати в България, на КТ "Подкрепа", на Българска стопанска камара, на Българска търговско промишлена палата и на Асоциация на индустриалния капитал в България.

На територията на област Ямбол се извършва активна и разнообразна стопанска дейност.

Област Пловдив от Южния централен район за планиране. В тази област за най-подходящи за стартиране на проекта бяха определени общините **Пловдив и Асеновград**.

В област Пловдив имаше създадени съвети на трипартитен принцип, в т. ч. и Областен съвет за тристранно сътрудничество. В общините Пловдив и Асеновград са създадени Съвети за тристранно сътрудничество.

В областта има структури на: Конфедерация на независимите синдикати в България, на КТ "Подкрепа", на Българска стопанска камара, на Българска търговско промишлена палата и на Асоциация на индустриалния капитал в България, БСЧП "Възраждане", ССИ.

Областта се отличава с многообразен профил на икономическите дейности.

Областните управители и кметовете на общините, както и председателите на регионалните съвети за тристранно сътрудничество дадоха съгласието си за участие в проекта на НИПА.

Бяха осъществени срещи с представители на териториалните органи на изпълнителната власт (областни управители и кметове на общини) и на регионалните структури на социалните партньори. Срещите бяха проведени през периода февруари – март 2007 г. На срещите директорът на института и координатор на проекта представи информация за дейността на института, както и постигнатото по пилотния проект през 2006 г. На социалните партньори беше пояснено, че мисията на института е при възникнал КТС да съдейства на страните за неговото бързо уреждане със способите посредничество и арбитраж.

На срещите бяха разяснени идеята и основните цели на проекта. На участниците в срещите бяха предоставени резюмето на проекта и брошура за института и механизма за ранно информирание. На проведените срещи представителите на териториалните органи на изпълнителната власт (областни управители и кметове на общини) и на регионалните структури на социалните партньори одобриха идеята на проекта и изразиха съгласието си за участие в реализирането на проекта.

Получени бяха писмени потвърждения за участие от област Пловдив, от общини Пловдив и Асеновград, област Ямбол, община Ямбол и община Елхово, област Бургас, община Бургас и община Карнобат.

До партньорите по проекта бяха изпратени проекти на споразумение за сътрудничество и на механизъм за ранно информирание.

Някои от социалните партньори като ОБСТС - Асеновград и ОБСТС – Ямбол проведоха заседания за обсъждане на предложенията на НИПА. В

ОСТС – Пловдив и ОбСТС – Пловдив се проведеха заседания с участие на представители на института. На заседанията не присъстваха представители на КТ “Подкрепа”, въпреки че те бяха инициаторите на свикване на заседанието в ОбСТС. Представители на работодателите, по-конкретно на БСЧП “Възраждане” и на БТПП – Пловдив, заявиха неодобрение по отношение на предложените проекти. Те изразиха мнение, че институтът не може да изисква от социалните партньори подаването на информация за колективни трудови спорове. Според тях това може да стане само при добра воля от тяхна страна. Те предложиха да отпадне текстът от споразумението, според който се определят задължения и отговорности за страните по споразумението. Представителят на БСЧП “Възраждане” предложи споразумението да се формулира като споразумение за доброволно сътрудничество. От страна на НИПА беше разяснено, че целта на проекта е разпространение на механизма чрез подписване на споразумение за сътрудничество и поемане на ангажименти от страна на страните по споразумението. Беше пояснено, че идеята на проекта не е подписване на декларации за добри намерения, такива са направени по време на работните срещи през месеците февруари и март. От страна на института беше заявено, че е недопустимо да се налагат двойни стандарти по отношение на партньорите по проектите от 2006 г. и от 2007 г.

Проведени бяха срещи със социалните партньори по проекта в област Ямбол с цел обсъждане на идеята за създаване на ОСТС. На срещата в областната администрация присъстваха представители на КНСБ и ЯТПП. От страна на областната администрация изразиха мнение, че тъй като не беше налице кворум, ще направят нов опит за създаване на ОСТС.

На 27 май беше подписано споразумение за сътрудничество с ОбСТС – Асеновград. От страна на съвета беше изразена готовност за активно участие в дейностите по изпълнение на споразумението.

На 13 юни беше подписано споразумение за сътрудничество с ОбСТС – Ямбол. Милен Гайдаров, заместник кмет и председател на съвета, предложи през месец юли да се проведе среща на представители на местния бизнес, синдикатите и администрацията с представители на института за популяризиране на споразумението и дейността на НИПА.

На същата дата беше сформирани ОСТС. За председател на съвета беше избран Йордан Коев, областен управител на Ямбол. Членовете на съвета одобриха предложението за подписване на споразумение за сътрудничество между НИПА и ОСТС.

На 26 септември 2007 г. беше сформиран ОбСТС в Елхово и подписано споразумение за сътрудничество.

През месец юли бяха организирани форуми в Ямбол и Бургас. Мероприятия бяха проведени на тема “Доверие и взаимодействие между партньорите в тристранното сътрудничество - условие за въвеждане на действащ механизъм за ранно информиране на НИПА и бързо уреждане на колективни трудови спорове”. В тях взеха участие членовете на регионалните съвети за тристранно сътрудничество, представители на структуроопределящи предприятия от съответната област и служители от НИПА. На форумите бяха поканени и представители на средствата за масово осведомяване.

През месеците юли и септември 2007 г. бяха организирани и проведени обучения за социалните партньори от Бургаски и Ямболски региони. Обученията се реализираха по предложение на института по линия на Туининг проект “Подпомагане на социалния диалог”.

За изпълнение на предвидени в програмата на НИПА за 2007 г. дейности по **популяризиране на възможностите на НИПА** да съдейства на спорешите страни за уреждане на колективни трудови спорове, през 2007 г. бяха изготвени следните документи:

Комуникационна стратегия за популяризиране на дейността на НИПА (2007-2009), в която залегнаха целите и задачите, формулирани в приетата от надзорния съвет Стратегия за развитие на дейността на НИПА (2007-2009).

Концепция за провеждане на информационна кампания за популяризиране на дейностите по изграждане на система за ранно информиране на НИПА за възникващи колективни трудови спорове.

През 2007 г. НИПА присъстваше по-широко в медиите, в сравнение с предишни години. До медиите бяха изпратени прессъобщения и беше организирано отразяването на важни събития от дейността на института като: проведените арбитражни производства в “Топлофикация” ЕАД, “Тракия глас България” Търговище, МБАЛСМ “Н.И.Пирогов” ЕАД и “БАЛКАНИ-ЛК” ЕООД гр. Бургас; подписването на споразумения за сътрудничество със съветите за тристранно сътрудничество в областите Бургас, Пловдив и Ямбол и други дейности по проекта за разпространение на механизма за ранно информиране на НИПА за възникващи КТС.

За осигуряване на по-добро информиране на обществеността за НИПА, беше организирана една пресконференция, във връзка с провеждането на арбитражно производство по КТС в МБАЛСМ “Н.И.Пирогов” ЕАД. Отзоваха се представители на 6 телевизии с национален обхват, 5 вестника с

национален обхват, 2 информационни агенции, 2 радиостанции. Свободни за достъп за медиите бяха важни за дейността на института събития – за отразяване на срещи по подписване на споразумения за сътрудничество с регионалните съвети за тристранно сътрудничество и проведените в рамките на проекта за РМРИ на НИПА за ВКТС два форума в Ямбол и Бургас. За отразяване на форума в Ямбол се отзоваха представители на 6 медии, а на форума в Бургас – на 5. За информиране на медиите за дейността на института, бяха изготвени и предоставени на представители на медиите 80 медиа-папки с информационни материали.

В базата данни на института са регистрирани над 110 публикации по дейността на НИПА в централни (с национален обхват) и регионални медии – предимно електронни и Интернет-медии. 16 от тях са интервюта на директора на института.

Информации за дейността на института бяха поместени на интернет-страниците на МТСП, Министерство на здравеопазването, областните администрации Бургас и Ямбол, общинска администрация Ямбол. Рекламни материали за дейността на института бяха поместени на интернет-страниците на Конфедерацията на строителите в България, Българска асоциация на професионалистите по здравни грижи и др.

За популяризиране на дейността на НИПА, през 2007 г. бяха използване обучения, семинари, конференции и други срещи на представители на социалните партньори. На някои от тях присъстваха представители на института и разясняваха на участниците възможностите, които НИПА предоставя на страни по КТС за уреждане на техните спорове. Бяха разпространявани информационни материали. От изготвената през ноември 2006 г. брошура за дейността на НИПА общо бяха предоставени близо 1 500 броя:

- на участници в 7 семинара-обучения по Туининг проект “Подкрепа за социален диалог”, проведени в Пазарджик, Шумен (2), Приморско, Каварна, с.Лозенец, Ямбол;

- на участници в обучение в Поморие на Националното сдружение на общините в Република България /НСОРБ/ на представители на ОСТС и ОБСТС и на териториалните поделения на Агенцията по заетостта и Агенцията за социално подпомагане от области Варна, Габрово, Стара Загора

- в рамките на дейности по проект РМРИ на НИПА за ВКТС: на участниците в организирани в Ямбол и Бургас форуми, при срещи на директора на НИПА с представители на областните и общинските администрации и на регионалните организации на синдикатите и

работодателите в Пловдив, Стара Загора, Асеновград, Марица, Бургас, Елхово, Ямбол;

- на участници в годишните отчетни конференции на регионалните структури на КТ”Подкрепа” във Варна и Шумен;

- на членове на Национална федерация на енергетиците в България към КНСБ;

- на участници в Национална конференция на Съюза на юристите във Велинград;

- на представители на СРС”Подкрепа” – Дупница;

- на представители на Съюз на енергетиците в България към СО”Промяна”;

- на представители на медиите, отразяващи дейности на НИПА.

На страни по 86 колективни трудови спора бяха предоставени информационни, рекламни за дейността на НИПА писма.

Бяха използвани и други възможности за популяризиране на дейността на НИПА: председателят на надзорния съвет проф. Красимира Средкова информира за НИПА участници в организирана от МОТ международна конференция в Кипър и им предостави подготвената от администрацията на института брошура на английски език. Служители на института участваха в две национални конференции – на Съюза на юристите във Велинград и на Българската асоциация по управление и развитие на човешките ресурси в Албена и представиха на участниците дейността на института.

През месец юли, в рамките на популяризиране на дейностите по проекта за РМРИ на НИПА за ВКТС, бяха проведени форуми в градовете Ямбол (на 10.07.2007 г.) и Бургас (13.07.2007 г.) с представители на социалните партньори от областите - членове на регионалните съвети за тристранно сътрудничество, представители на структуроопределящи предприятия от съответната област, представители на регионалните работодателски и синдикални организации, на държавната и местната власт. Форумите бяха организирани от екипа по проекта на НИПА, със съдействието на общинските и областните администрации и регионалните организации на синдикатите и на работодателите в Ямбол и Бургас. В Ямбол съорганизатор на форума беше ОБСТС. От НИПА във форумите участваха директорът на института К. Александров, мениджърът на проекта и главен юрисконсулт на института М. Кисьова и главният експерт „Връзки с обществеността” С. Кондева. Директорът на института К. Александров направи мултимедийно представяне на дейността на института и възможностите, които предоставя за уреждане на КТС, както и на

чуждестранната практика в тази област. Втори лектор на форумите беше мениджърът на проекта М. Кисьова, която разясни целите на проекта, начинът на действие на механизма и очакваните резултати.

Като важен канал за популяризиране на дейността на института, интернет-страницата на НИПА беше актуализирана своевременно. Бяха помествани информации за дейността на НИПА в сектор “Новини” и осъвременявана информацията на сектора “Въпроси отговори”, данните за посредниците и арбитрите, секторите, съдържащи документи на НИПА.

През 2007 г. се предвиждаше да се проведе среща-семинар с журналисти за повишаване на информираността им за дейността на НИПА. Беше направена необходимата подготовка за организиране на срещата, но тъй като идеята за провеждане на такъв семинар беше обвързана с очакванията за извършване на промени в нормативната уредба, свързана с дейността на института, се наложи семинарът да бъде отложен – първо за втората половина на годината, а впоследствие за следващата година.

През 2007 г. беше планирана и проведена информационна кампания за популяризиране на дейностите във връзка с изграждане на система за ранно информиране на НИПА за възникващи колективни трудови спорове” .

С предприетите и осъществени по време на кампанията дейности беше повишена информираността на представителите на социалните партньори в предприятия от регионите относно предимствата на извънсъдебните способности за решаване на КТС и установяване на ефективно колективно трудово договаряне. Освен двата форума, организирани в Ямбол и Бургас, на които присъстваха общо над 70 представители на социалните партньори, на държавната и местната власт, бяха използвани срещите на директора на НИПА Кирил Александров и мениджъра на проекта Миглена Кисьова по подписване на споразумения за сътрудничество по проекта между НИПА и съветите за тристранно сътрудничество в областите Бургас, Пловдив и Ямбол общините Бургас, Карнобат, Ямбол, Елхово, Пловдив и Асеновград.

За постигане на най-добър ефект от медийното отразяване на дейностите по проекта, със съдействието на отделите за връзки с обществеността и други отдели в областните и общинските администрации, както и със съдействието на отдела за връзки с обществеността на Министерството на труда и социалната политика, беше осъществено по-широко ангажиране на регионалните медии. За отразяване на форума в Ямбол се отзоваха представители на 6 медии, а на форума в Бургас – на 5. На заседанията на съветите за тристранно сътрудничество, на които бяха подписвани споразуменията по проекта, също присъстваха представители на

медиите. Общо в 21 медии бяха публикувани или излъчени информации за събития или дейности по проекта. Бяха осъществени 3 интервюта.

Анализът на ефекта от проведената информационна кампания показва, че като цяло, регистрираните в базата данни на института публикации в пресата, електронните и интернет-медиите, имат подходящо съдържание, включващо по-малка или по-голяма част от ключовите послания към целевите групи. По-голямата част от публикациите са събитийни информации. Те почти дословно препечатват целите прессъобщения, предоставени от НИПА на медиите. Постигнато беше необходимото информационно покритие на областите Ямбол и Бургас, а чрез поместени информации за събитията в информационните агенции и портали с национален обхват БТА, Фокус, Дир.бг, НЕТИНФО – на цялата страна.

В осъществяването на кампанията се включиха партньорите по проекта от областните и общинските администрации на Бургас и Ямбол и представители на регионалните структури на работодатели и синдикати в двете области.

Услуга № 4: Анализирание на процесите на колективното трудово договаряне и колективните трудови конфликти.

За изграждане на информационно-аналитична система за колективното трудово договаряне и колективните трудови спорове със заповед на министъра на труда и социалната политика беше създадена междуведомствена работна група. Членовете на групата разработиха концепция за изграждането на системата и следва да изготвят предложения за изменение и допълнение на нормативни актове, с които да се регламентира създаването и функционирането ѝ към НИПА.

Подготвени са два аналитични материала на базата на информация за колективното трудово договаряне в отраслите: Здравеопазване, Енергетика, Съобщения и Лека промишленост (бранш “Текстил”). В резултат на анализите са очертани специфични за браншовете проблеми, характеристики на социално-икономическата обстановка, постигнатото чрез процесите на колективно преговаряне.

НИПА поддържа информационна база данни за нормативната уредба, която се отнася до колективното трудово договаряне и колективните трудови спорове. Базата данни съдържа законови и подзаконови нормативни актове, конвенции и препоръки на МОТ, европейски директиви и др. международни актове. Тя се актуализира периодично от юристите в отдел “Анализирание, прогнози, посредничество и арбитраж” (АППА).

Поддържа се и информационна база данни за възникващи колективни трудови спорове в предприятията.

Информация за чуждестранната практика в областта на колективното трудово договаряне и на предотвратяване на колективни трудови спорове се набавя предимно от интернет и се превеждат материали, които представляват интерес за института.

Работата през изтеклата година по създаване на информационна база данни показва, че за да се обезпечи тази дейността е необходимо да се увеличи съставът на института и да се създаде добре работещ механизъм за осигуряване на информация от социалните партньори, с ясно формулирани задължения на всички страни. Създаването на информационна система за КТД и КТС изисква по-голям човешки, финансов и времеви ресурс.

Необходимо е да се сформира отделно звено, което да отговаря за събирането, обобщаването и въвеждането, по определени критерии, на информацията, в информационно-аналитичната система, която предстои да се проектира.

Показатели за изпълнение и целеви стойности

		Целева стойност			
Показатели за изпълнение	Мерна единица	2007 план	2007 отчет I тримес.	2007 отчет II тримес.	2007 Годишен отчет
1.Обучени посредници и арбитри от регистрираните посредници и арбитри	%	50	0	0	0
2.Разрешени колективни трудови спорове от общия брой регистрирани КТС	%	80	100	100	100
3. Сключени споразумения с регионални съвети за тристранно сътрудничество за въвеждане на механизъм за ранно информиране за възникнали колективни трудови спорове	брой	6	0	3	5

4.Проведени мероприятия на регионално равнище за повишаване на информираността на обществото за дейността на НИПА	Брой	3	6	4	15
5.Извършени анализи на КТД по сектори	Брой	3	0	4	4

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТА НА НАЦИОНАЛНИЯ ИНСТИТУТ ЗА ПОМИРЕНИЕ И АРБИТРАЖ

Администрацията на НИПА гарантира създаване на професионална и отговорна администрация, с висок обществен престиж, ориентирана към социалните партньори.

През отчетния период се запази структурирането на администрацията в два отдела – “Финансово-административна дейност” и “Анализи, прогнози, посредничество и арбитраж”. Съставът на първия отдел е от 6 служители, а на втория – от 10 служители.

Целият персонал на НИПА е ангажиран в изпълнението на основната програма “Предотвратяване и ограничаване на колективните трудови конфликти”.

Във връзка със създаване на условия за законосъобразно, целесъобразно, ефективно и икономично разходване на бюджетните средства, както и подпомагане на ръководството на института при финансирането на заложените в програмата мероприятия, усилията на служителите от отдел “Финансово-административна дейност” бяха насочени в изпълнението на следните основни задачи:

1. Прогнозиране и отчитане на бюджетните средства.

На основание ПМС № 20/02.02.2007 г. относно изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2007 г. и бюджетния график на Министерство на финансите и МТСП през периода януари – ноември 2007 г. в областта на бюджетното планиране, в срок бяха разработени и представени следните проекти:

- Предложение за месечно разпределение на утвърдения годишен бюджет на НИПА по функции и групи по пълна бюджетна класификация.

- Преработен програмен и ориентиран към резултатите бюджет за 2007 г.

- Тригодишна бюджетна прогноза за периода 2007 – 2009 г.

- Проектно-бюджет на НИПА за 2008 г.

- Проект на програмен формат на бюджета за 2008 г.

- Създадена беше организация за извършване на своевременно и качествено годишно приключване и отчитане на касовото изпълнение на бюджета на НИПА за 2007 г.

По изпълнение на текущите задачи, свързани с отчитането на бюджетния процес през отчетния период, усилията на отдела бяха насочени към целесъобразно, икономично и ефективно използване на делегираните бюджетни кредити, пълно, точно и вярно отчитане на разходваните финансови ресурси и своевременно представяне на регламентираната финансова информация.

2. Изготвяне и своевременно представяне в МТСП на справки, свързани с касовото отчитане на бюджетните средства по параграфи и дейности по бюджетната класификация и счетоводното им отчитане по синтетични и аналитични счетоводни сметки.

Във връзка с изискванията на Закона за вътрешен финансов контрол и Системата за финансово управление и контрол за целево, икономично и ефективно разходване на бюджетните средства, всички бюджетни разходи бяха предварително одобрявани от финансовия контролор.

Естеството на задачите, които изпълнява отдел “Финансово-административна дейност”, изисква представяне на достоверна информация в отчетните форми, отнасящи се до бюджетната дейност, прецизност в прогнозите и разработките на база действителното състояние и предстоящите за решаване задачи, срочност, съгласно указанията на МТСП и МФ, съблюдаване на принципите и изискванията на нормативните документи, регламентиращи финансово-счетоводната дейност.

В изпълнение на поставените задачи не са допускани грешки в отчетността и представяната пред съответните институции информация. Стриктно са спазвани сроковете и е осигурявана навременна и качествена периодична отчетна информация, свързана с касовото изпълнение на бюджета на НИПА, както и изискваната допълнителна счетоводна и статистическа информация от МТСП, МФ, НСИ, НОИ и МДААР.

Често срещани трудности, свързани с изготвянето и представянето на допълнителна информация са късите срокове за представяне, понякога със

срочност от 1-2 дни, както и недостатъчната информираност относно обектите на информация.

Създадената организация за ежедневно отчитане на регистрираните стопански операции е главен фактор за своевременно, точно и качествено решаване на възникналите проблеми, свързани с финансово-счетоводната дейност.

За финансово обезпечаване на проведените мероприятия през 2007 г. за персонал, издръжка на дейността и офиса са разходвани общо 209 239 лева, което представлява 103% спрямо утвърдения бюджет за годината.

Усвояването на одобрените бюджетни кредити в раздел “Издръжка на дейността на института” е съобразено с фактическите месечни разходи за веществена издръжка и планираните в Програмата мероприятия.

Разходи по програмата (в лева)	Уточнен план за 2007	Отчет За 2007
Общо ведомствени разходи	203 365	209 239
от тях за:		
Персонал	158 572	153 595
Издръжка	41 793	51 935
Капиталови разходи	3 000	3709
Численост на персонала	18	15

Финансово-счетоводната дейност в НИПА е съобразена с изискванията на Закона за счетоводството, Националните счетоводни и нормативните документи, отнасящи се до отчетността в бюджетната сфера.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

От анализа на дейността на Националния институт за помирение и арбитраж през 2007 г. могат да се систематизират следните изводи:

- Независимо от предприетите от ръководството на института мерки за институционалното развитие на НИПА и за повишаване доверието във възможностите на института да съдейства ефективно за уреждане на колективни трудови спорове не се достига до очакваните резултати - увеличаване на броя на подадени искания за посредничество и арбитраж.

Част от причините за това състояние са:

- липсата на добра практика, въз основа на която спорещите страни да се убедят в ефективността на извънсъдебните способи за уреждане на трудови конфликти;

- нормативни ограничения, които не позволяват на НИПА да извършва по активна дейност за предоставяне на консултации на спорещите страни и утвърждаването на извънсъдебните способи посредничество и арбитраж. Изменения и допълненията на ЗУКТС са необходими с оглед оптимизиране на системата за уреждане на колективните трудови спорове в съответствие с развитието на социалния диалог в страната и усъвършенстването ѝ съобразно европейските изисквания в тази област.

За да се преодолеят причините, които възпрепятстват института да изпълнява основната си дейност – да съдейства за доброволното уреждане на колективни трудови спорове между работници и работодатели – е необходимо да се извършат значителни промени в нормативната уредба, на първо място - в Закона за уреждане на колективни трудови спорове. Ако това не се осъществи, през 2008 г. НИПА ще бъде изправен пред същите проблеми – липса на възможност да предприема активни действия за уреждане на възникнали колективни трудови спорове.

- През 2007 г. продължи тенденцията инициативите за ползване на възможностите на Националния институт за помирение и арбитраж да произтичат от представители на синдикални организации.

- Работата по проекта за въвеждане на механизъм за ранно информиране на Националния институт за помирение и арбитраж за възникващи колективни трудови спорове показва, че благодарение на намесата на института:

- се разшири обхватът на тристранното сътрудничество;
- се интензифицира социалният диалог на регионално ниво;

- нарасна броят на социалните партньори, с които НИПА взаимодейства при изпълнение на програмата за дейността си;
- временно се повиши активността на социалните партньори по места, но като цяло не се повиши тяхната ангажираност;
- разви се оперативното взаимодействие с териториалните органи на изпълнителната власт.

▪ Ограничените финансови ресурси не позволяват провеждането на мащабна кампания по популяризирането на възможностите на Националния институт за помирение и арбитраж, на реализирането на всеобхватна програма за обучение не само на посредниците и арбитрите, но и на представители на социалните партньори, участващи в преговорния процес.

Осигурените финансово-технически, материални и трудови ресурси са недостатъчни за изпълнението на целите и задачите по Програмата за дейността на института за 2007 г., и Стратегията за развитието на Националния институт за помирение и арбитраж, утвърдени от надзорния съвет на НИПА.